

עלם כוונת

פרשת מטות

The Name of the Parsha

20

1) Lubavitcher Rebbe

Parshas Matos is always read during the three weeks of mourning over the destruction of the Holy Temple, an event which plunged the Jewish people into a physical and spiritual exile from which they have not yet recovered. It is not surprising, therefore, that the name of the Parsha contains a message of inspiration which helps us overcome the adversities of exile.

Scripture uses two terms to refer to the tribes of Israel: a) shevatim; b) matos. The difference between them is that "matos" are branches that have become detached from the tree, and have hardened to form a staff or a rod. "Shevatim," on the other hand, refers to branches that still remain attached to their trunk, and are thus soft and flexible.

Chasidic thought teaches that the "branch" and the "rod" allude to the soul's development as it passes from a heavenly setting to an earthly setting. In heaven, the soul is consciously "attached" to God, like the branch which remains attached to its trunk. But before embarking on its mission, the soul is "immature." It has never faced an obstacle in its relationship with God and, conse-

quently, has never enjoyed the additional "bonding" that is brought to a relationship by overcoming obstacles. Likewise, the "hidden reserves" of powers that were granted to the soul to overcome situations of adversity lie dormant and undiscovered.

However, when the soul is placed in its earthly setting, in a physical body in the times of exile, all this soon changes. Like a branch that is detached from its trunk, the soul loses its effortless, emotional enwrapment with the Creator and finds itself in a world which is antagonistic to holiness and truth. But we are promised that, with the necessary effort, the tender "branch" will soon harden to become a firm and rigid "rod" that is unbending in its dedication to God.

Parshas Matos thus teaches us that God has given us the ability to live according to the laws of the Torah under all circumstances. It is only a matter of will and determination on the part of the Jew, since, potentially, we have the fullest capacity to live up to the will and the commandments of God, the Creator and Master of the world.

שמסר לנו את התורה בזה הדבר ממש כקבלתו כלי איזה השתחפות מאישיותו הפרטית אלא הקב"ה מדבר מגורנו של משה

הנה מפרשת נדרים אנו רואין שהארם יש בכחו ליצור ולחדש מצוות ועבירות חדשות, דהיינו שאם אדם נשבע שבועה שיאכל ככר זו הרי הוא מצווה לאוכלה, והרי זה מצות עשה כמו אכילת מצה, וכן כשמבטא שבועה שלא אוכל ככר זו הרי הככר אסורה כבשר חזיר ויותר, ואם הקדיש איזו דבר ובא אחר ואכלו הרי זה חייב מיתה ביד שמים, וע"כ מפני שהארם באשר הוא צלם אלקים יש לו הכח הזה לכדות איסורים חדשים והרי הם חלים², וכיון שיש לו לאדם הכח להוסיף בתורה לפיכך היה עולה על דעתנו שגם בתורה נטלה חלק אישיותו של משה, ולפיכך בזה המקום הדגישה התורה ואמר ה"זה הדבר", שאף שישנה פרשת נדרים ואעפ"כ התורה היא כולה מפי ד', ודו"ק כי נכון הוא. ומהאי טעמא אפשר שגם בשחוטין חוץ נאמר זה הדבר ויקרא י"ז פ"ב, מפני שאנו רואין שמתחייב כרת על ידי הקדשו של זה וכי, וכמו שכתבתי.

ולפי דברינו אלה נבין מה שאמרנו דו"ל במסכת בבא בתרא [דף י"ד ע"ב]: משה כתב ספרו ופרשת בלעם, דלכאורה מאי שנא פרשת בלעם משאר הפרשיות שבתורה כגון פרשת לכן או פרשת פרעה וכדומה, ובמה נשתנתה פרשה זו. אבל לפמ"ש יבואר, דהנה ארז"ל בספרי [סוף ברכה] ולא קם עוד נביא כשדאל כמשה אבל בכנעניים קם ואיזה זה בלעם בן בעור, עיי"ש. והסבר הדבר

ל', ב', זה הדבר אשר צוה ה'.

פירש"י ד"ל: משה נתנבא בכה אמר ה' כחצות הלילה והנביאים נתנבאו בכה אמר ה' מוסף עליהם משה שנתנבא בלשון זה הדבר (ספרי) עכ"ל. וצריך להבין מהו החילוק שבין לשון "כה" ללשון "זה", וגם אם לשון "זה" הוא מדרגה יותר גבוהה אי"כ מדוע המחין הכתוב עד סוף ספר במדבר, ולמה לא הקדים כחצלת דברי משה.

והנראה לי, דבאמת מצינו [סנהדרין דף פ"ט ע"א] שבנביאי אמת אין שני נביאים מתנבאים כסגנון אחד, ומזה הבין יהושפט בנביאי אחאב שאינם נביאי אמת - מפני שכולם נתנבאו כסגנון אחד. ולכאורה היה הדבר צריך להיות בהיפך, דנביאי אמת שקבלו ממקור אחד היה להם לומר בלשון אחד ונביאי שקר להיפך. ונ"ל דבאמת ארז"ל [ברכות דף נ"ח ע"א] שכשם שפרצופי האדם אינם דומין זה לזה כך אין דעותיהן שוות, וא"כ אם נשמע משני אנשים איזה דבר על כרחך שכל א' צריך לאומרו בלשון אחרת, כמו אם נשאל: העשיר הוא פלוני? אוי אם ישיבו שני אנשים, והאחד הוא עשיר והשני הוא עני, בודאי שהעני יפליג את עשרו של אותו פלוני והעשיר ידבר במדה מצומצמת, וכן אם שניהם שוין בעושר אלא שהא' מטבעו מגזם הנהו ע"כ הא' יפליג את עשרו והשני יזכירו בלא הנתפלות. ונמצא לפי זה אם נשמע מאלה ב' האנשים מלות שוות אודות שאלה ז' ונבואי שהא' משקר, והבן זאת. ונמצא לפי זה שגם אישיות הנביא משתחפת בנבואה, ומראים לו לנביא את החזיון. והנביא מביעו לפי כחותיו ומכוונותיו, משא"כ כמשה רבינו

2) מ"כ פ"ב

1)

(4) סוף ח"ג
פ"ק י"ט

(3) פ"ק

הערתנו בדברך ונבטלי קטוץ אבך לא סי לי למסד חצו צר
 והלמירי קי כי כל ימי סייזי עולמך על הפקדא הזו
 והייחם נתיים עם וישראל ת' טבות ללו קתום עם יחז' והקדום
 וישראל עזו הס סני חוכני' נחדים על גבם ויחז' אבגרי לללס די
 סמוז סללסן סיינו יי' עמים יחז' סכנס ויחז' ונללס די סכרזח כ'
 סס סכנס ונחטות אלו ונחלי' ונחז' עוזר' זלגס ונחז' יוסר
 קסס עוזר עוזר ער ללן' עקסר עני' עזר' זלס די עניס סזוכול עז'ס
 ק"ס יס"כ צעקן סלול ס' דלסן לו סכנס כלל ר"ל ונחז' ס"ס סכן רב
 דסקיל סכרס ולס יס"כ דני' לללסר ונחז' סכנס סכנס סכנס סכנס
 כסס יעסס דבר זס וסול סכור צסיס וסליל על סכר סכרס צללס
 וסכסל ס' נני' ס' לוסו סללסן עיטס סכנס וסל' יי' עמים כל
 יסלסו צמק סללסני' לללס סללס סכר ער עשס ז' ללו עזר' עכר
 ועקסורו עניססס סרי סול סכר סלבר צעלרסס על ז' יחו כל סחז'
 יסכסרז לוסו סכנסה סלסס לרלסס:

ו'אני' סכנסה כוסס עעניס סלס סלסר עקיס סלס צללס סקלס זס
 על עכסנחז' וסליל' על ז' ס' ליל סכנס' חן סלס לר' סלל' אבך
 יסכס עז' וסל' סכנס רלסס עזר' עזר' צעסיסו כל סוד ס' סלס
 יסכס עכס סללסן סכר סלל' סללס די סכנסה. וסליל' כרי' לסכני'
 סכנסס סקדוסס ע"ס סכנס סלס וסכר' לני' צכני' גר וסללסן סכר
 עכסס סללס סקלס ז' וסליל' סכנס סכנס ונחז' עכס סכנס עס' עס' ס'
 עז' סלס סכנס לסקס עכסן וסל' צנס סללסן סלל' יי' עניס לסני' ללל'
 כעלססס עז' ס' לל' יי' סכנסה כוסס צעליוסס כי לל' על סכנס נלו
 סללססו לסני' כל סכנס' וקלר' סול עכסס עקלר' סזס סכנס עכסלס
 צללססס סכנסס לל' סכנס' ע"י' צכנס' ס' עעז'ס:

הוא³, דמשה רבינו קבל' התורה כלשונוה
 ממש ולא ככל הנביאים שקבלו רק הנושא
 והענין, וכמו כן בלעם קבל מפי ד' הלשון
 ממש, וכמו שארז"ל בסנהדרין נדף ק"ה
 צ"א: חכה נתן לתוך פיו, עיי"ש, והיינו
 שמסר דברי ה' ממש, וא"כ יצא מפי' תורה
 ממש, ומשה רבינו רק הכניס פרשה זו
 בתורה משה, ודו"ק⁴.

(5) חסנה
 ח"ג
 אין
 המורם נקנס לא בפרגוד חפות, ולא במנעל, ולא
 בסנדל, ולא בתפילין, ולא בקמיע, שמא יעני, ויאמר
 מצון השקפה העני, או שמא יעשיר, ויאמר
 מתרומת השקפה העשיר; לפי שאדם צריך לצאת
 ידי הקריות קדוה שצריך לצאת ידי המקום,
 שאומר (במדבר יב, כב): והייתם קנים מה' וישראלתי,
 ואומר (משלי ג, ד): וקצא חן ושקל טוב בעיני
 אלהים ואדם."

(6) Raw Pam

A story is told of a man who was summoned to *Beis Din* on a financial matter and was required to either take an oath or pay the claimant. To the surprise of everyone in the courtroom, he first swore and then voluntarily paid the money. When asked to explain his strange conduct, he replied, "If I agree to pay and not swear, people would say that I attempted to steal, but the imposition by *Beis Din* of an oath forced me to confess. If I would indeed swear, people would say that not only was I a thief but I was not afraid to swear falsely. Therefore, I first swore to show that I was telling the truth. I then paid the money so that I not violate the *pasuk* of, *You shall be vindicated before G-d and Israel.*

The responsibility of a Jew to always be above suspicion, especially in monetary matters, is far from easy. But the bitter consequences of the failure to do so should stimulate us to do everything possible to be vindicated in the eyes of Hashem and man.

ו'כדאי להעתיק כאן מה שהוצא בענין זה בפתיחה לשו"ת מחנה חיים ח"ג
 ע' ו' וכן בחוט המשולש (ע' קכ"ג), דכאשר נסע מרן החתם
 סופר למרחצאות הנמלאות בעיריות קטנות הסמוכות לפ"צ הי' דרכו לדור
 צניח נכרי, ופעם אחת הפליר בו איש נכבד שישכין שכינתו צניחו, לא עברו
 ימים רבים והקול נשמע שבעל הבית הוציא לישנא ציטא על החתם סופר,
 ויהדבר הגיע לאזני החת"ס, מיד שלח החת"ס אחרי הרב דגס שיבוא אללו
 וכאשר בא השביע החת"ס לצעה"צ להגיד לפני רבו מה ראה, ואמר הצעה"צ
 לא אכחד מאדוני כי דברתי פתשגן הדברים הג"ל לאמר כי עמדתי אחורי
 דלת והשגחתי שלא עשה אדוני קידוש על יין צלהרים כאשר כל יהודים
 עושים (כי החת"ס אכל מיקף אחר התפלה פח שחרית ועשה אז קידוש),
 ומיד פתח החת"ס ואמר לדיק הי' צכל דרכיו, חכול' והזכירו לנ"ח שלא לדור
 בשכונת עם הארץ ואני עברתי על דבריהם לכן קראתי כאלה, ועדיין לא נח

(7) חסנה
 ח"ג
 חסנה
 ח"ג

(2)

דעתו איך נעלמה ממנו הלכה זו לשעה ולמה לא הזכירה ה' עלי, ואמר
 חקור הדבר ימים רבים ופל דרשוניו שד' העלים ממנו נאומו שעה דברי
 רשמינו כדי ללמדו דעת, כי חמדי ה' מטער נחשט הלא יעמדו לישראל
 מנהיגי חיל רועים אינם נאמרים, וקינו להשחית בית ישראל ויהפכו דברי
 אלקים חיים, אל עתה הרלני ה' שטפתי, כי הקב"ה נתן התורה לעין שני
 האומות, שהרי רואה אני שאני רב וקן יושב ציפינה בקהלה גדולה, ואפי"ה
 אמר ה' גברא עלי דבר מגונה ולא חס על כבודי בעבור כבוד שמים מפני
 שלפי דעתו לא עשיתי כהוגן שהוא ראה מאטמיו שעושין קידוש עלהריים
 ואני לא עשיתי כן, אם כן יש תקוה שהנאמנים לה' לא ישגיחו על המנהיגים
 להרע, ולא יאמינו מה ששומעים מפני מנהיגים אם יש זה סמירה לקבלת

9

11 אטמיהם, כי העיקר ושורש אמונת אומן הוא מה שקבלו הנגים מאטמיהם
 כמ"ש הרמב"ן, והנה להם לישראל כי בני נביאים המה.

לג. (א) אלה מסעו. אחרי נקמת מדין שאמר לו הקב"ה למשה אחר תאסף אל עמך. ואחרי
 שחלק ארץ סיחון ועוג ובנו הערים הנזכרות. נתן דעתו לכתוב המסעות, ונחזיון
 בזה להודיע חסדו של הקב"ה עמהם. שאע"פ שגור עליהם לסלטים ולהניעם במדבר לא
 תחשוב שהיו נעים ומטולטלין ממקום למקום תמיד ולא היתה להם מנוחה. אבל בכל הזמן
 הגדול לא הלכו אלא ארבעים ושנים מסעות כמו שכתב הרב רש"י מדברי רבי משה מורשן.
 כי הנסים והאותות הנעשות היו אמיתיות לכל רואיהם. אך בעתיד יהיו דברים בשמחה
 ויבייבם השומע, ומאותות התורה ונפלאותיה העצומות עמדת ישראל במדבר ארבעים שנה
 ומציאת המן בכל יום והם מקומות רחוקות מן הישוב ואינן טבעיות לבני אדם. לא מקום
 זרע ותאנה וגפן ורמון. ואמרה התורה להם לא אכלתם ויין ושכר לא שתיתם. וכל אלה
 אותות הם במעשה נס גראות לעין, וכאשר ידע הבורא יתברך כי יעבור על אלה תאותות
 מה שיעבור על דברי הימים. לא יאמינו השומעים בהם ויחשבו כי עמידתם במדבר הזה
 היתה קרוב מן הישוב. מקום אשר בני אדם שם. כמו המדברות אשר ישכנו שם בני ערב
 היום. אי מקומות אשר יהיה שם חריש וקציר, או יש שם עשבים וצמחים למאכל בני אדם
 ושיהיה במקומות ההם בורות מים. על כן הרחיק מלכות בני אדם המחשבות האלה חזק
 אלה האותות כולם לזכרון המסעות כדי שיראו אותם תדירות תבאים וידעו תאותות
 הגדולות איך עמדו בני אדם במקומות ההם ארבעים שנה. כל אלו דבריו, והנה מכתב
 המסעות מצות השם היא מן הסעמים הנזכרים או מזולתן ענין לא נתגלה לנו סודו, כי
 על פי ה' דבק עם ויכתוב משה, לא כדברי ר"א שאמר שהוא דבק עם למסעותם. שכבר
 הודיענו זה על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו.

9
 10
 11
 12

12 והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ דרשת אותה. על דעתו זו
 מצות עשה היא. יצוה אותם שישובו בארץ וירשו אותה כי הוא נתנה להם ולא ימאסו
 בנחלת ה' ואלו יעלה על דעתם ללכת ולכבוש ארץ שנער או ארץ אשור וזולתן ולהתישב
 שם יעברו על מצות ה' ומה שהפליגו רבותינו. במצות הישיבה בארץ ישראל ושאסור
 לצאת ממנה וידונו כמורדת. האשה שאינה רוצה לעלות עם בעלה לארץ ישראל, וכן
 תאיש. בכאן נצטוונו במצוה הזו. כי הכתוב הזה היא מצות עשה. ויחזיר המצוה הזו
 במקומות רבים. באו ורשו את הארץ. אבל רש"י פירש. והורשתם את הארץ. והורשתם
 אותה מיושביה או וישבתם בה. תוכלו להתקיים בה. ואם לאו לא תוכלו להתקיים בה.
 ומה שפירשנו הוא העיקר:

10
 11

1 מצוה רביעית שנצטוונו לרשם ספרן אשר נתן ספר יצאנו
 ויחשבה לנבוכדנצר לנבוכדנצר יצאנו וינעקב וכל נעזבה ביד זולמנו
 מן הספרות לו לשממה. וכולו אמרו להם (מסעי לו ומבני שם) וסורסטה
 אם ספרן וישבסטה בה כי לכם נתתי את ספרן לרשם אותה והמנחלתם
 את ספרן. וספרן
 כי המנוח שהמכתבים מפליגין בה ויהיו דרים ספרן ישראל עד שאתרו
 (מיכ בני פיה ביד וכתיב כפובי קי: חיי. מנחיש פיה) שכל היוכל
 ממנו דור נחוש לפרן יסל בעינין כעובד עבודה זרה שנאמר
 כי גרשוני סוד מהסתמח בנחלם ימי לאמר לך טבור חכמים לחתרים
 חולל זה הסלגות גדולות שאתרו בה סכל סוד ממנוט עשה סוד
 שנצטוונו לרשם ספרן ולשבת בה. אם כן יסל מצות עשה לזרזה
 מסחייג כל יחיד ממנו ולפילו בזמן גלות כידוע כאלמנו במקומות
 סרבה. ולשון ספרי (הס' יע) מעשכ ברבי יהודה בן נחמיה ור'
 מתיב בן מרש ור' מנחיה בן אחי ר' יוסע ור' נתן סהיו יולמין מזה
 לפרן והגיעו לפלטיה הכרו את ספרן ישראל חקפו את עיניהם חוללו
 דמעוסיקן וקרעו בגדיהם וקרלו המקרל סוד וירשסטה וישבת בה
 וסתרם לעשות אמרו ישיבם ספרן ישראל שקונה כנגד כל המנוח

3

11
 12
 13

1 | מִתְּנִי מִשְׁנֵגֶר דִּינוֹ מִתְּכֵן כִּי הִזְ אִינוֹ גִּלְהָה
 אִם עַד שְׁלֵא נִגְמַר דִּינוֹ מִתְּכֵן וּמִנּוֹ אִוֵּד
 חֲרָתוֹ וְלֹאֵר מִכֵּן נִגְמַר דִּינוֹ חֲזֹר בְּמִתְחִיל שֶׁל
 שֵׁנִי יִגְמַר דִּינוֹ בְּלֹא כִּיִּג *וְהִתְרַג כִּיִּג וְכִיִּג
 שְׁחָרַג אִינוֹ יִוצֵא מִשֵּׁם לְעוֹלָם יִזְאִינוֹ יִוצֵא לֹא
 לְעוֹרֹת מִצְוֶה וְלֹא לְעוֹרֹת מִמֶּן וְלֹא לְעוֹדוֹת
 נִפְשִׁית וְאִפִּי יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְוֹאֵפִי שֶׁר צָבֵא
 יִשְׂרָאֵל כִּיִּזֵּאב בֶּן צְרוּיָה אִינוֹ יִוצֵא מִשֵּׁם
 לְעוֹלָם שְׁנֵאֵמַר *אִשֶּׁר נִסְ שִׁמְהָ *שֵׁשׁ *הָרֵא
 דִּירְתוֹ שֵׁם תְּהֵא מִיתְרוֹ שֵׁם תְּהֵא קִבְרֵתוֹ

18
 ע'ת'ת
 :כ'

1 | כִּיֵּא שׁוֹהַר גּוֹפֵא הַטַּעַם לְהַךְ דֵּאִינוֹ יִוצֵא מִשֵּׁם אִפִּילוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים
 לְחִשׁוּעָתוֹ. וְאִךְ דְּפִיקוּחַ נִפְשׁ שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל הוּא, וְדוּחָה כָּל הַתּוֹרָה כּוֹלָה.
 וְלֹזֶה כֹּתֵב הַרְמַכִּים שֶׁאִם יִצֵּא הַתִּיר עֲצֻמוֹ לְמִיתָה. וְאִם כֵּן אֵין לוֹ לְהַכְנִיס
 עֲצֻמוֹ בְּסַפֵּק סַכְנָה עֲבוּר הַצֵּלָת חֲבִירוֹ, עִי"ש.

19
 ע'ת'ת
 1881
 ע'ת'ת

2 | וְדִבְרֵי צִ"ע דֵּא"כ אִזְדֵּא לֵה יִסוּד דִּין הַמִּלְחָמָה בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁהֵרִי כֵּן
 הַיּוֹצֵא לְמִלְחָמָה מִסְכָּן הוּא אֵת נִפְשׁוֹ, וּמַחֲוִיב הוּא בּוֹה מִשׁוֹם שְׁצוּרָן
 הַרְבִּים הוּא, וְאֵין שִׁיךְ לְפִוְטְרוֹ בּוֹה מִסְכְּרֵא ד"מֵאִי חֲזִית דְּדִמָּא דִּידָן
 לְסוּמַק טְפִי דִּילְמָא דְחֲבֵרְךָ סוּמַק טְפִי, שְׁלֵכָן אִסוּר לְהַרְוֵג אֵת חֲבִירוֹ אִךְ
 כְּשִׁמְצִיל אֵת עֲצֻמוֹ עִי"ז, אֲבָל וְדֵאִי מַחֲרִיב אִדָּם לְהַכְנִיס עֲצֻמוֹ לְסַפֵּק סַכְנָה
 עֲבוּר הַצֵּלָת הַרְבִּים מִסַּכְנָה וְדֵאִית.

11 | וְע"כ נִרְאֵה לומר דְּמִשִּׁכְּ שֶׁאִפִּילוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל צְרִיכִין לְחִשׁוּעָתוֹ, הֵינּוּ
 בְּשִׁכּוּלָה לְחִשׁוּעָה לְכֹא גַם עִי"י אַחַר, אֲלֵא שְׁדִרְצָה הוּא לְזִכּוֹת בְּמִצְוֶה
 רִבְתָּא זֹו דְּהַצֵּלָת יִשְׂרָאֵל, בְּהִיּוֹתוֹ שֶׁר צָבֵא יִשְׂרָאֵל כִּיִּזֵּאב בֶּן צְרוּיָה, וְע"ז
 נֵאֵמַר שֶׁאִינוֹ יִוצֵא מִשֵּׁם לְעוֹלָם שְׁמַחֲוִיב הוּא לִישָׂאָר בְּעִיר מִקְלָטוֹ אִשֶּׁר נִס
 שְׁמָה, וּבִיּוֹצִאתוֹ מִתְחִיב לְוֹאֵפִי בְּנִפְשׁוֹ, וְאֵין הֵכִי נִמִּי בְּאוּפֵן שִׁישְׂרָאֵל צְרִיכִים
 לוֹ וְאֵין שֵׁם אַחַר שִׁיּוֹשִׁיעִם, וְרֵאִי לְצֵאָת לְפִנְיָהֶם לְמִלְחָמָה לְמֵלֵא מִקּוֹמוֹ
 שֶׁל הַגּוֹלָה, וְדֵאִי יִוצֵא הוּא לְהוֹשִׁיעַ אֵת יִשְׂרָאֵל מִיַּד צְרִיָּהֶם, שְׁנִדְחָה עוֹנָשׁוֹ
 מִפְּנֵי צוּרְךָ הַצֵּלָת הַרְבִּים, וְיִתְכֵן דְּבִכְה"ג אִסוּר לְגוֹאֵל הַדָּם לְהַמִּיתוֹ, שְׁהֵרִי
 יִצֵּא בְּרִשׁוֹת לְצוּרְךָ יִשְׂרָאֵל, וְלִפְיִז צ"ל דְּהַמְתִּנִּי אִיִּירִי רַק בְּאוּפֵן שְׁנִמְצֵא
 אַחַר לְהַחֲלִיפוֹ בְּמִשְׁרָתוֹ, וְסַתְמָה הַמְשַׁנָּה דִּין זֶה לְרֹוב פְּשִׁיטוֹתוֹ.

16

2 | וְכִדְרָךְ רִמּוֹ בִּיאֵרְתִי דְּאוּלִי אִךְ בְּאוּפֵן שִׁישְׂרָאֵל צְרִיכִים דּוֹקָא לוֹ, אִסוּר
 לוֹ לְצֵאָת מִשֵּׁם, בִּי יִשׁוּעָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּמִלְחָמוֹתֵיהֶם וְהַצֵּלָתָם לֹא בְּדִרְכֵי
 הַטְּבַע הֵם, כִּי הִי אֲלֵקִינוֹ הוּא הַנִּלְחָם לָנוּ וּמוֹשִׁיעֵנו כַּעַת צְרָה, וְאֵין שֶׁר
 הַצָּבֵא כִּי אִם שְׁלוּחֹו שֶׁל מִקּוֹם הַצֵּלָה זֶה, וְכִיּוֹן שֶׁאֵין מְגִלְגִּלִין זִכּוֹת אֲלֵא
 עִי"י זְכֵאִי, לִכֵּן כְּשׁוֹכְשֵׁל שֶׁר הַצָּבֵא בְּעוֹן הַרִיגָה בְּשׁוּגַג, אֵין הוּא רֵאִירִי יוֹתֵר
 לְמֵלֵא תְּפִקִּידוֹ זֶה, וְהַצֵּלָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל חֲעַמּוּד מִמְּקוֹם אַחַר, אִךְ כְּשִׁלְעִינִי
 בְּשֶׁר אֵינֶה נִרְאִית אוּפֵן הַצֵּלָה אֲלֵא עַל יְדוֹ, וְלִכֵּן אִסוּר לוֹ לְצֵאָת מִשֵּׁם
 בְּכָל אוּפֵן שְׁהוּא.

26

5